

HERMANOWSKI, Georg (Allenstein 27 november 1918 – Bad Godesberg 22 oktober 1993).

Maakte kennis met Vlaanderen in de Tweede Wereldoorlog. Hermanowski was in 1943 vijf maanden als soldaat in Belgisch-Limburg, waar hij zijn latere Vlaamse vrouw leerde kennen. Van 1945 tot 1948 studeerde hij in Bonn Nederlands, Duits, kunstgeschiedenis en oudheidkunde. Als student begon hij in 1947 Vlaamse literatuur te vertalen, een bedrijvigheid die de volgende twintig jaar zijn broodwinning werd. Naast tal van publicaties over Vlaanderen en de Vlaamse letterkunde bracht hij 170 vertalingen van Zuid-Nederlandse auteurs in boekvorm uit. In 1962 kreeg hij de Belgische Staatsprijs voor vertalingen uit het Nederlands. In 1963 nam hij het initiatief tot de oprichting in zijn woonplaats Bad Godesberg van de *Gesellschaft zur Förderung der flämischen Kultur*, die een tweetal jaar later door interne strubbelingen ter ziele ging. Tot de geschilpunten behoorde onder meer de beperking van de werkzaamheden tot Vlaanderen die Hermanowski voorstond. Precies daarmee, maar vooral met zijn eigengereide opvattingen over de Vlaamse letteren, lokte Hermanowski ook in Vlaanderen zelf betwistingen uit. De Vlaamse auteurs die door de Gesellschaft werden gepropageerd, dienden volgens hem christelijk geïnspireerd te zijn. Maar het was niet alleen daarmee dat Hermanowski soms irritatie opwekte. Uitgaande van zijn denkbeelden over Vlaamse eigenheden diende hij zich bovendien als tegenstander aan van de culturele integratie van Vlaanderen en Nederland: hij miste in de Nederlandse literatuur de christelijk-conservatieve bezieling die hij bij Vlaamse auteurs waardeerde. Daarmee joeg hij **Heel-Nederlandsgezinde** Vlamingen tegen zich in het harnas. Zij namen hem zijn tot Vlaanderen beperkte visie kwalijk en verweten hem in Duitsland een fout beeld op te hangen van de Nederlandse cultuur.

In 1962 stelde Hermanowski nog dat de Nederlandse 'taalgemeenschap' geen 'cultuurgemeen-

schap' was. In 1966 ging hij nog een stap verder met zijn bewering dat het 'Vlaams' even sterk verschilde van het Nederlands als het Afrikaans. Dat leverde hem een publiek protest op van 25 Vlaamse en Nederlandse taalkundigen. Aan het eind van de jaren 1960 zette Hermanowski zijn vertaalwerk stop. De laatste twee decennia van zijn leven besteedde hij geheel aan zijn werk voor de Oost-Duitse Cultuurraad, een cultuurstichting van verdrevenen uit het Duitse Oosten.

WERKEN: Artikelen in *Dietsche Warande en Belfort*; *Europa*; *Nieuwe Stemmen*; *West-Vlaanderen*; *Gazet van Antwerpen*; *De Nieuwe Gids*; *De Standaard*; – *Die Stimme des schwarzen Löwen*, 1961; – met H. Tomme, *Zuidnederlandse literatuur in vertaling*. Bibliografie, 1961; – *Die moderne flämische Literatur*, 1963; – *Umgang mit Belgien*, 1964; – *Twintig jaar voor Vlaanderen*, 1966; – *Saulen der modernen flämischen Prosa*, 1969.

LITERATUUR: K. Jonckheere, 'De vertaler die men verdient', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, jg. 15, nr. 9 (1961-1962), p. 1087-1088; – J. Deleu, *Nederlander en Europeër*, 1966; – 'Niederländisch, eine Klarstellung', in *Ons Erfdeel*, jg. 10, nr. 2 (1966), p. 4-5; – L. Geerts, 'Praten met Jonckheere', in *De Nieuwe* (27 september 1968); – L. Geerts, 'Antwoord van G. Hermanowski', in *De Nieuwe* (8 november 1968); – L. Simons, *Oostnoordoost. Facetten van de uitstraling van Vlaanderens taal en literatuur*, 1969; – A. Demedts, 'Na dertig jaar', in *Dietsche Warande en Belfort*, jg. 118, nr. 2 (1973), p. 148-149; – F. Pit-tery, 'Georg Hermanowski, een omstreden vertaler', in *Neerlandia*, jg. 92, nr. 2 (1994).

WINFRIED DOLDERER